

Tal till Mentor den 1 oktober 2006

När jag nu skall tala om och till Mentor på hans 103-årsdag så vill jag säga att han var och är viktig. Han *är* och han är *viktig*. Han får inte som min farfar Sigurd Agrell, en annan berömd lundensare, reduceras till en samling anekdoter. Mentors anekdotiska episoder är förtjänstfullt samlade i boken *Minnen av Mentor*, och jag låter dem för tillfället stanna där.

Det är en fungerande helhet som jag nu skulle vilja att vi gemensamt erinrar oss. Även denna dynamiska helhet finns med i den nämnda boken, liksom åtskilligt om: "Hur gick det sen?" Vi elever har inte bara klarat oss själva fint. Jag vågar säga att vi också har gjort världen bättre. Det är detta tema jag vill utveckla nu.

Först dock ett stycke om hur det var. Några av oss hade problem och det ligger i sakens natur. Vi kom för stödundervisning. Men alla var inte problembarn. Mångas problem var lätt övervunna och i alla händelser fortsatte vi att på olika sätt hemsöka det Holmstedtska huset. Att vi, flera tusen faktiskt, kom så gärna kunde bero på både intellektuella och känslomässiga behov. Kombinationen kanske! Det kändes bra. Det kändes innehållsrikt, mycket bättre än på många egentliga kalas på annat håll.

För mig hade min färdighet i engelska blivit sämre efter en vistelse i England, slarvigare, och det kunde hjälpas upp. Naturligtvis lyckades Mentor med detta. Han var hundraprocentig som lärare och vår värld med honom fungerade.

Mentor kunde göra underverk, var en trollkarl. Det är omvittnat, men det var inte alla som förmådde ha roligt i den intellektuella leken och alla förstod nog inte hans uttryckta avoghet mot den "obildade medelklassen". Inte jag heller. Då! Det var inte allom givet att kunna uppleva alla hans nyanser, först upptäckarglädje och att erövra insikter, sedan kunskapsteoretiska kryddor av tydliga referenser och subjektiva tolkningar. Samtidig precision och relativism och ett visst mått av absoluta värden som ändå aldrig kändes tunga! De som levde med honom redan under krigsåren kände nog detta starkare än jag. *Politik är eller borde vara kunskap*. Jag var redan som tonåring stolt att höra till denna intellektuella klubb, även om insikten om dess verkliga betydelse växte fram rätt så långsamt.

Mentor var också ett barn av sin tid och sin plats. Lund särskilt på den tiden var fint. Öppet och generöst. Det gör ont att jämföra med Stockholms skärgård av i dag, där jag bor nu med dess småskurna kamp om marker, vatten och annat. Har inte politiken blivit sämre? Vilket djupare underlag finns det i sjukvårdsplaneringen med dess dubbelt insiktslösa vårdgaranti? Varför kan inte försvaret moderniseras i takt med vår verkliga hotutveckling? Och hur skötte Sverige sin del av Tsunamins efterbörd? Och alla tomma abstraktioner i politiska manifest. Och reklamen!?! Hur mycket respekt för kunskap finns det i vår moderna politik? Ytlig konsensus är mitt prioriterade hatobjekt för närvarande.

Arvet efter Mentor behövs mer än någonsin och det innehåller inte bara skolkunskaper och det baseras definitivt inte på examenstaktik. Det är kultur. Det är fröet till bättre *governance* som man säger i Bryssel. Kan vi få det att gro?

Per Sigurd Agrell